

سازمان دفاع از قربانیان خشونت
Organization for Defending Victims
of Violence

تحولات و تحلیل‌ها در خصوص یمن:

ابعاد سیاسی و حقوق بشری (۵)

گزارش راهبردی ۹۶/۳۴

سازمان دفاع از قربانیان خشونت
Organization for Defending Victims
of Violence

آذر ۱۳۹۶

۹۶۰۹۰۳۴

در این گزارش تحولات صحنه بحران یمن در روزهای پایانی آبان‌ماه، همچنین تحلیل‌ها، بررسی‌ها، دیدگاه‌ها و پژوهش‌های تعدادی از رسانه‌ها و نهادهای مطالعاتی و تحقیقاتی غربی و عربی^۱ در خصوص جنگ یمن مورد بررسی قرار گرفته است. محورهای مهم این بررسی به صورتی خلاصه به شرح زیر است:

الف) تحولات صحنه

*یمن

۱- آتش زدن ۵ خودروی شبه نظامیان ائتلاف سعودی در ۲ استان مأرب و الجوف، توسط نیروهای ارتش یمن و انصارا... در روز جمعه ۲۶ آبان ۱۳۹۶ و کشته و یا زخمی شدن سرنشینان این خودروها؛

۲- حمله توپخانه‌ای ارتش یمن و انصارا... به مواضع شبه‌نظامیان ائتلاف عربستان در مأرب واقع در مرکز یمن و تعز در جنوب غربی این کشور، در روز سه‌شنبه ۲۳ آبان ۱۳۹۶؛

۳- شلیک موشک به مواضع شبه‌نظامیان ائتلاف سعودی در شمال صحرای میدی در استان حجه، واقع در غرب یمن و اطراف منطقه نهم واقع در شمال شرق استان صنعاء، در روز پنج‌شنبه ۲۵ آبان ۱۳۹۶، انهدام تجهیزات نظامی ائتلاف و کشته و زخمی شدن چندین نفر؛

Organization for Defending Victims

۱. شبکه الجزیره؛ دیدبان حقوق‌بشر؛ سازمان بهداشت جهانی؛ مؤسسه رند (RAND Corporation)؛ مؤسسه خاورمیانه (Middle East Institute)؛ خبرگزاری رویترز؛ روزنامه ایندپندنت (Independent)؛ روزنامه نیویورک تایمز (New York Times)؛ خبرگزاری اسوشیتدپرس؛ سایت تحلیلی آژانس گلوبال (Agence Global)؛ شورای آتلانتیک (Atlantic Council)؛ مؤسسه بروکینگز (Brookings Institution)؛ سایت تحلیلی نشنال اینترست (National Interest)؛ سایت تحلیلی لوبلاگ (Lobellog)؛ روزنامه واشنگتن‌پست (Washington Post)؛ سایت خبری پلیتیکو (Politoco)؛ شبکه خبری یورو نیوز (Euro News)؛ سایت خبری-تحلیلی اینترسپت (The Intercept)؛ روزنامه وال‌استریت ژورنال (Wall Street Journal)؛ روزنامه دلی تلگراف (Daily Telegraph)؛ هفته‌نامه تایمز؛ سایت تحلیلی دیفنس نیوز (Defense News)؛ روزنامه واشنگتن‌تایمز (Washington Times)؛ روزنامه العرب؛ روزنامه نیویورک‌پست (New York Post)؛ نشریه نیویورکر (The New Yorker)؛ روزنامه هآرتز؛ خبرگزاری سی.ان.بی.سی.؛ سایت گالف ۲۰۰۰ وابسته به دانشگاه کلمبیا (Gulf 2000, Columbia University) و...

۴- وقوق انفجار شدید در شهر عدن و کشته و زخمی شدن ۳۵ نفر در اثر این انفجار در روز سه‌شنبه ۲۳ آبان ۱۳۹۶، به دلیل حمله انتحاری با خودروی بمبگذاری شده به مرکز امنیتی منطقه المنصوره، در محله عبدالعزیز و تخریب کامل این مقر امنیتی؛

۵- استعفای عبد العزیز المفلحی استاندار عدن، تنها شش ماه پس از انتصاب وی، در روز شنبه ۲۷ آبان ۱۳۹۶، در اعتراض به فساد دولت عبدربه منصور هادی و عدم توانایی وی برای انجام اقدامات اولیه در کشور؛

۶- حملات نیروهای ارتش و کمیته‌های مردمی یمن، در روز یکشنبه ۲۸ آبان ۱۳۹۶، به مواضع نیروهای هم‌پیمان عربستان سعودی در مناطق الجوف، نهم و البیضاء و کشته و زخمی شدن شماری از این نیروها؛

*عربستان

۱- اظهارات تهدیدآمیز عادل الجبیر، وزیر خارجه عربستان، در کنفرانس خبری مشترک با همتای فرانسوی خود، در روز پنجشنبه ۱۵ آبان ۱۳۹۶، در خصوص لبریز شدن کاسه صبر عربستان و اقدام این کشور برای پاسخگویی به (به ادعای وی) «خصومت‌ها و تجاوزهای ایران» و تکرار دعاوی سابق وی علیه ایران در زمینه قرار دادن موشک در اختیار نیروهای یمنی و همچنین اظهارات وی در نشست اضطراری اتحادیه عرب در روز یکشنبه ۲۸ آبان ۱۳۹۶، مبنی بر خطر (به ادعای وی) اقدامات ایران برای امنیت و ثبات منطقه، شلیک موشک بالستیک به ریاض، به مثابه حملات مکرر ایرانی‌ها به پادشاهی سعودی، (ادعای) شلیک ۸۰ موشک بالستیک با هویت ایرانی از سوی حوثی‌ها به سوی عربستان، عدم سکوت عربستان و جهان عرب در برابر (به ادعای وی) حملات وحشیانه عوامل منطقه‌ای ایران، پایبندی به اصول و منشور اتحادیه و قواعد بین‌الملل در روند پاسخ به اقدامات ایران و مسئولیت این اتحادیه در حفظ امنیت و ثبات منطقه در برابر (به ادعای وی) دخالت‌ها و تهدیدهای ایران؛

۲- انتشار نامه محرمانه هیأت منصوب شده از سوی شورای امنیت سازمان ملل به دیپلمات‌های ارشد، در تاریخ ۱۹ آبان ۱۳۹۶، مبنی بر عدم وجود شواهد و مدارک لازم در خصوص ادعاهای عربستان سعودی در زمینه ایرانی بودن موشک شلیک شده توسط انصارا... به سمت فرودگاه بین‌المللی ملک خالد در نزدیکی ریاض (ادعای برخی رسانه‌های غربی مبنی بر کره‌ای بودن موشک - کره‌شمالی) و اذعان به تنگ‌تر شدن محاصره یمن توسط ائتلاف سعودی و تکیه عربستان سعودی به بند ۱۴ از قطعنامه ۲۲۱۶ شورای امنیت سازمان ملل (مجوز سازمان ملل به کشورهای عضو این سازمان جهت اتخاذ اقدامات لازم به منظور ممانعت از انتقال کالاهای نظامی به انصارا...)، به مثابه تلاش برای ایجاد مانع در مسیر تحویل کمک‌های انسان‌دوستانه به غیرنظامیان یمنی؛

۳- حمله جنگنده‌های ائتلاف به رهبری عربستان سعودی به حجه در غرب یمن و برجای گذاشتن ۱۷ کشته و ۱۰ زخمی در روز جمعه ۲۶ آبان ۱۳۹۶؛

۴- کشته و زخمی شدن ۱۴ غیرنظامی یمنی در حمله عربستان هوایی در روز جمعه ۲۶ آبان ۱۳۹۶، به یک دستگاه مینی‌بوس در منطقه الزاهره در استان الحدیده واقع در غرب یمن؛

۵- حملات جنگنده‌های ائتلاف به رهبری عربستان سعودی به فرودگاه بین‌المللی صنعاء و تخریب برج مراقبت آن و فرودگاه شهر الحدیده با هدف ممانعت از انجام پروازهای امدادسانی در روز سه‌شنبه ۲۳ آبان ۱۳۹۶؛

۶- حملات جنگنده‌های سعودی به استان الجوف یمن در روز یکشنبه ۲۸ آبان ۱۳۹۶ و کشته شدن ۸ کودک و ۳ زن یمنی.

*اتحادیه عرب

- صدور بیانیه توسط اتحادیه عرب در روز یکشنبه ۲۸ آبان ۱۳۹۶، مبنی بر متهم کردن ایران به (ادعای) دخالت و ناامن‌سازی منطقه، محکوم کردن اظهارات (به ادعای این بیانیه) خصمانه و تنش‌آفرین ایران و اقدامات این کشور در ایجاد بی‌ثباتی در یمن (با توجه به ادعای توقیف یک کشتی ایرانی حامل سلاح برای حوثی‌های یمن توسط ائتلاف به رهبری عربستان و حمله موشکی حوثی‌ها به ریاض)، از دست رفتن تمامی فرصت‌های ایران برای اعتمادسازی در جهان عرب، محکوم کردن (ادعای) حمایت ایران از شبه‌نظامیان مسلح در چند کشور عربی و مردود دانستن هرگونه دست‌اندازی به امنیت عربستان سعودی.

*آمریکا

۱- متهم کردن واشنگتن به همراهی با عربستان در انجام جنایات جنگی در یمن، توسط رو کانا^۲ از اعضای دموکرات مجلس نمایندگان آمریکا در روز شنبه ۲۷ آبان ۱۳۹۶: محکوم کردن و احمقانه خواندن حمله احتمالی ریاض به ایران؛ خاطرنشان کردن مداخلات آمریکا در خاورمیانه، به مثابه، عامل ایجاد ناامنی برای این کشور و کمک به سعودی‌ها در تدارک حملات هوایی به یمن، به عنوان عامل ایجاد خلأ امنیتی در این کشور و تثبیت موقعیت گروه‌هایی همچون داعش؛ لزوم اجتناب از همراهی با جنایات جنگی عربستان در نقاط دیگر منطقه و تأکید بر عدم وجود عقل و دوراندیشی در میان حکام جدید عربستان؛

۲- تصویب قطعنامه غیرالزام‌آور توسط اعضای مجلس نمایندگان آمریکا (با ۳۶۶ رأی موافق در برابر ۳۰ رأی مخالف) در روز سه‌شنبه ۲۳ آبان ۱۳۹۶، مبنی بر عدم صدور مجوز برای دولت آمریکا جهت همکاری با عربستان در جنگ یمن: زیر سؤال بردن همکاری نظامی آمریکا با عربستان سعودی در جنگ یمن، اذعان به همکاری اطلاعاتی پنتاگون در زمینه شناسایی اهداف و سوخت‌رسانی به هواپیماهای سعودی، عدم شمول حوثی‌های

². Ro Khanna

یمن در مجوز عملیات نظامی آمریکا برای مبارزه با القاعده و سایر گروه‌های تروریستی، نگرانی اعضای کنگره درباره افزایش حضور فراسرزمینی نظامیان آمریکا در سال‌های اخیر، لزوم یافتن راه‌حل سیاسی برای برون رفت از بحران یمن و تأکید کنگره بر حق خود مبنی بر تصمیم‌گیری و نظارت بر عملیات نظامی آمریکا در خارج از کشور؛

۳- سفره غیرمنتظره و از پیش اعلام نشده عبدالربه منصور هادی، رئیس‌جمهور مستعفی یمن، به آمریکا در روز جمعه ۲۶ آبان ۱۳۹۶، به همراه تعدادی از مقامات یمنی (به ادعای برخی رسانه‌ها) برای درمان‌های پزشکی و یا به درخواست طرف آمریکایی به منظور مذاکره در خصوص بحران یمن؛

۴- انتقاد سامانتا پاور، نماینده سابق آمریکا در سازمان ملل، در روز چهارشنبه ۲۴ آبان ۱۳۹۶، از استراتژی آمریکا در قبال عربستان و تأکید بر لزوم پایان دادن به حمایت آمریکا از ائتلاف عربستان با توجه به کشتار هزاران غیرنظامی یمنی زیر حملات هوایی و قرار دادن مردم یمن در شرایط قحطی و گرسنگی با محاصره این کشور؛

۵- تماس تلفنی داند ترامپ رئیس‌جمهوری آمریکا با امانوئل مکرون، همتای فرانسوی خود، در روز یکشنبه ۲۸ آبان ۱۳۹۶، درباره فعالیت‌های (به ادعای آن‌ها) بی‌ثبات کننده ایران در خاورمیانه.

سازمان دفاع از قربانیان خشونت

Organization for Defending Victims
*رژیم صهیونیستی

- اعلام آمادگی رژیم صهیونیستی برای همکاری با عربستان و تبادل تجربه و اطلاعات امنیتی با کشورهای میانه‌روی عرب به منظور مقابله با (به ادعای این رژیم) برنامه‌های راهبردی فراگیر و بزرگ ایران برای «کنترل خاورمیانه»، توسط ژنرال گادی آیزنکوت، رئیس ستاد مشترک ارتش رژیم اسرائیل^۳ در روز جمعه ۲۶ آبان ۱۳۹۶، به دلیل عدم

³ Gadi Eizenkot, Chief of General Staff of the Israel Defense Forces

برخورداری عربستان از امکانات جنگی عملیاتی مناسب، ضعف موقعیت این کشور در جنگ‌های نیابتی منطقه‌ای، همخوانی تدریجی بخشی از منافع کشورهای میانه‌رو سنی مذهب با منافع اسرائیل، گسترش نفوذ ایران در منطقه از طریق فعال کردن بازوهای همچون، حزب...، انصارا... و جنبش جهاد اسلامی، تلاش ایران برای تغییر قوانین بازی در منطقه از طریق انتقال تجارب، ایجاد کارگاه‌های تولید سلاح، افزایش سلاح‌های پیشرفته، پهپادها و سرمایه‌گذاری ایران در زمینه جنگ و آموزش نیروهای نظامی.

*اروپا

۱- انتقاد یکی از نمایندگان مجلس آلمان از دولت این کشور به دلیل ادامه صدور تسلیحات به ارزش صدها میلیون یورو به عربستان و شرم‌آور خواندن این اقدام: صدور مجوز برای فروش تسلیحات به ارزش ۴۵۰ میلیون یورو (۵۲۶ میلیون دلار) در سال ۲۰۱۷ و فروش سلاح به ارزش ۵۳۰ میلیون یورو در سال ۲۰۱۶ به کشور عربستان از یک سو و مسئولیت آلمان در قبال هزاران کشته ناشی از جنگ یمن از سوی دیگر، (کارشناسان معتقدند که قایق‌های گشتی، بخش بزرگی از این فروش‌های تسلیحاتی را شامل می‌شود و ریاض در نظر دارد روی هم رفته ۴۸ فروند قایق گشتی از آلمان بخرد و آنها را در خدمت حفاظت از سواحل و نیز سکوهای نفتی خود قرار دهد)؛

۲- تنش‌آمیز شدن روند روابط آلمان و عربستان سعودی پس از فراخوانده شدن سفیر عربستان از این کشور و لغو سفر نماینده ویژه عربستان در امور یمن به برلین، ناخشنودی رهبری عربستان سعودی از موضع‌گیری اخیر زیگمار گابریل، وزیر امور خارجه آلمان و انتقاد وی به تلاش عربستان برای نفوذ و ماجراجویی در لبنان و «نامناسب»، «غیرقابل توجیه» و «خطرناک» توصیف کردن اظهارات گابریل توسط ریاض؛

۳- درخواست احزاب مخالف نیروژ از دولت این کشور در روز ۲۶ آبان ۱۳۹۶، برای تعلیق و توقف فروش تسلیحات به کشورهای خاورمیانه درگیر منازعات منطقه‌ای و یا ناآرامی‌های داخلی (عربستان و کشورهای متحد آن در ائتلاف عربی علیه یمن)، با توجه به افزایش ۱۰ درصدی صادرات تسلیحاتی نیروژ در سال ۲۰۱۶ و همچنین ایجاد نظام موشکافانه و دقیق جهت انجام تحقیق و بررسی در این خصوص.

* روسیه

- رد ادعاهای اخیر ائتلاف به رهبری عربستان علیه ایران (تجهیز نیروهای انصارا... به موشک‌های بالستیک) توسط نماینده دائم روسیه در سازمان ملل متحد و تأکید بر عدم صحت و بی‌اساس بودن این دعاوی در روز سه‌شنبه ۲۴ آبان ۱۳۹۶.

* ابعاد انسانی و حقوق بشری بحران

۱- هشدار کمیته صلیب سرخ جهانی در روز شنبه ۲۷ آبان ۱۳۹۶، در خصوص وضعیت اسفناک بهداشتی در یمن، فقدان آب آشامیدنی و سیستم مناسب دفع فاضلاب در سه استان بزرگ یمن (تعز، صعده و الحدیده) و تداوم گسترش بیماری وبا میان مردم این کشور؛

۲- بیانیه مشترک و هشدار مسئولان ارشد سه ارگان زیرمجموعه سازمان ملل (سازمان برنامه جهانی غذا، یونیسف و سازمان بهداشت جهانی) در روز جمعه ۲۶ آبان ۱۳۹۶ و سازمان «پزشکان بدون مرز» در روز شنبه ۲۷ آبان ۱۳۹۶، در خصوص بسته‌ماندن بنادر یمن و مواجه شدن هزاران نفر از ساکنان این کشور با خطر مرگ، عدم صدور مجوز توسط ائتلاف سعودی برای پرواز هواپیمای امدادی از جیبوتی به صنعا، درخواست از نیروهای ائتلاف به رهبری عربستان برای فراهم آوردن امکان دسترسی مردم یمن به کمک‌های بشردوستانه (شامل غذا، دارو و واکسن برای مبارزه با بیماری‌ها و قحطی و

گرسنگی)، خاطر نشان کردن وقوع فاجعه‌آمیزترین بحران انسانی جهان در یمن و نیاز بیش از ۲۰ میلیون نفر از مردم این کشور (شامل ۱۱ میلیون کودک) به کمک‌های فوری؛

۳- هشدار سازمان ملل متحد در روز پنج‌شنبه ۲۵ آبان ۱۳۹۶، نسبت به شیوع بیماری دیفتری در یمن: امکان ابتلای یک میلیون کودک یمنی به بیماری دیفتری به دلیل ممانعت نیروهای ائتلاف از ورود کمک‌های دارویی و واکسن به این کشور و درخواست جیمی مک‌گولدریک^۴، هماهنگ کننده کمک‌های حقوق بشری سازمان ملل، از ائتلاف عربی به رهبری عربستان مبنی بر گشایش فوری تمام بنادر اصلی یمن به دلیل قرار گرفتن دست کم ۷ میلیون یمنی در شرایط قحطی و کمبود شدید ذخایر سوخت و بنزین در مناطق شمالی یمن (ذخیره تنها برای یک ماه)؛

۴- انتقاد شدید کنت راث^۵ مدیر سازمان دیدبان حقوق بشر، در روز جمعه ۲۶ آبان ۱۳۹۶، در مورد «نشان دادن چراغ سبز از سوی دانلد ترامپ به حاکمان عربستان» در زمینه موضوعات مختلف از جمله، بحران فراگیر انسانی در یمن و تأکید بر لزوم باقی ماندن ریاض در فهرست سیاه ناقضان حقوق کودکان و حذف این کشور از شورای حقوق بشر سازمان ملل؛

۵- واکنش انتقادآمیز آنتونیو گوترش، دبیرکل سازمان ملل، (روز پنج‌شنبه ۲۵ آبان ۱۳۹۶) در نامه‌ای به نماینده عربستان سعودی در این سازمان، به تشدید محاصره یمن از سوی ائتلاف عربی به رهبری عربستان، ممانعت از ارسال کمک‌های انسانی به یمن به دلیل تداوم محاصره این کشور، ناکافی بودن بازگشایی بندر عدن برای ارسال کمک به ۲۷ میلیون شهروند یمنی و درخواست برای گشایش سایر بنادر پیش از آغاز هر گونه گفت‌وگو میان سازمان ملل و عربستان؛

4. Jamie McGoldrick

5. Kenneth Roth

۶- احتمال مرگ بیش از ۵۰ هزار کودک یمنی (مرگ روزانه حدود ۱۳۰ کودک) تا پایان سال به علت قحطی، گرسنگی و بیماری مطابق با برآورد گروه‌های بشردوستانه: ابتلاء حدود ۳۸ هزار و ۵۰۰ کودک به سوء تغذیه حاد و درمان تنها حدود نیمی از این افراد.

ب) محورهای از تحلیل‌های کارشناسان و مؤسسات غربی و عربی

* خطاهای راهبردی عربستان در جنگ یمن

۱- نقض آشکار حقوق و قوانین بین‌الملل و حقوق بنیادین بشری با سد کردن راه‌های ارسال کمک‌های بشردوستانه و ارتکاب جنایت جنگی توسط عربستان با ایجاد قحطی و گرسنگی و استفاده از آن به عنوان یک سلاح: بی‌تفاوت نماندن جامعه جهانی در برابر عملکرد این کشور در قبال یمن و افزایش انتقادات و هشدارهای بین‌المللی؛

۲- ایجاد تغییرات ساختاری در سیاست امنیتی عربستان سعودی توسط محمد بن سلمان: اتخاذ رویکرد تهاجمی، غیرسازنده و بی‌ثمر در قبال ایران، به جای مقابله محتاطانه با فعالیت‌های و اقدامات این کشور در منطقه و از این رو، پیشی گرفتن همیشگی ایران در تحولات منطقه‌ای؛

۳- ایجاد اتحادهای منطقه‌ای با صرف هزینه‌های گزاف و در نهایت محقق نشدن انتظارات و دستاوردهای سیاسی و نظامی مورد نظر عربستان: کمک‌های میلیاردی عربستان به دولت عبدالفتاح السیسی، رئیس‌جمهور مصر و سرانجام از سرگیری روابط السیسی با بشار اسد، همچنین مخالفت مصر با فشارهای عربستان جهت تشدید تنش با ایران و درخواست عربستان برای اعزام نیروی نظامی به یمن برای مقابله با حوثی‌ها و حمایت از شورشیان سوری، در مقابل تسلط ایران در عراق و عدم تحقق نتایج مورد نظر؛

۴- عدم توجه به مشترک نبودن راهبرد واشنگتن با ریاض در مورد ایران، به رغم اتفاق نظر و همگام بودن در این خصوص؛

۵- عدم آگاهی و شناخت در زمینه چگونگی چرخش تحولات در منطقه خاورمیانه: تعیین توازن قدرت در عراق و سوریه با در برداشتن هزینه‌های بالا و مخاطرات جدی از یک سو و پرهزینه و پیچیده بودن ایجاد مناقشه در کشورهای پیرامونی و ثانوی همچون، لبنان و یمن بدون دستیابی به نتایج آشکار و دلخواه از سوی دیگر، همراه با برتر بودن جایگاه ایران در هر دو جبهه؛

۶- عدم توجه به نقاط قوت ایران در نقش‌آفرینی‌های منطقه‌ای: برخورداری از شبکه‌ها، تخصص‌ها، تجارب و بردباری راهبردی لازم برای مقابله و پیروزی در جنگ‌های نیابتی با هزینه پایین و برخورداری از رویکرد با ثبات در قبال دوستان و متحدان منطقه‌ای و همراهی مداوم با آن‌ها چه در شرایط خوب و چه بد؛

۷- عدم آگاهی عربستان از فرسایشی و پرهزینه بودن جنگ یمن، وضعیت یمن و مردم این کشور در پایداری و مدیریت نبرد، افزایش تدریجی قدرت نیروهای یمنی در برابر عربستان، به رغم برخورداری عربستان از سلاح‌های بسیار پیشرفته، پیشرفت راهبردی ارتش و کمیته‌های مردمی یمن (ناآگاهی از شرایط میدانی و ماهیت جنگ شهری و حملات زمینی به مثابه پیروزی در جنگ)، قرار گرفتن رهبران عربستان در تنگنای سیاسی و غرق شدن ائتلاف کشورهای عربی به رهبری عربستان از عملیات «طوفان قاطعیت» تا «بازگشت امید» در پیچیدگی‌های منازعه یمن؛

۸- عدم پیش‌بینی صحیح عربستان در خصوص واکنش ایران در قبال سیاست‌های جنگ طلبانه و خصومت‌آمیز این کشور: واکنش نرم و منطقی ایران در برابر اینگونه سیاست‌ها و رد اتهام نقش داشتن در تجهیز موشکی حوثی‌ها، درخواست برقراری صلح در منطقه به جای فرافکنی مشکلات داخلی توسط مقامات عربستان، آگاهی ایران از غیرسازنده و بی‌ثمر بودن تشدید جنگ‌های نیابتی و تبدیل آن‌ها به مقابله مستقیم میان ایران و عربستان، عدم تمایل ایران به آزمودن تجهیزات نظامی مدرن و پیشرفته عربستان سعودی، اعتقاد

مقامات ایران به رعایت مصلحت و منافع ملی کشور در برابر تقابل نظامی با توجه به هدف آن‌ها برای تبدیل شدن به قدرت برتر منطقه و تغییر جایگاه و اعتبار بین‌المللی ایران پس از برجام، همسو شدن آن با قدرت‌های جهانی، تلاش ایران برای حفظ این جایگاه و برخورداری از منافع آن؛

۹- عدم توجه عربستان به پرمخاطره بودن جنگ علیه ایران و بی‌ثمر بودن این راه‌کار جهت کاهش قدرت منطقه‌ای و یا تضعیف ساختار داخلی ایران: بهره‌برداری هوشمندانه ایران از راهبرد آمریکا در خاورمیانه در راستای تحقق منافع خود، گرفتار شدن منطقه در جنگی دیگر، تداوم رقابت‌های عربی - پارسی، وخامت شدید اوضاع اقتصادی منطقه و از این رو فرو رفتن جامعه جهانی در رکود اقتصادی با توجه به مختل شدن مسیرهای تأمین انرژی، لزوم در نظر گرفتن قدرت موشکی ایران و توانایی آن در فرماندهی هزاران شبه‌نظامی شیعه در سطح منطقه و ایجاد اتحاد میان مردم ایران در قبال عربستان و متحدان آن؛

۱۰- عدم توجه عربستان به بیهوده بودن تشکیل جلساتی چون، جلسه اضطراری اخیر اتحادیه عرب در مقابل ایران: ناتوانی کشورهای عربی در ایجاد جبهه‌ای مستحکم در مقابل ایران با توجه به اختلافات آن‌ها در این زمینه، عدم ایجاد وزن کافی توسط عربستان و کشورهای همصدا با آن در مقابل نقش و وزن ایران و یا اقدامات آن در منطقه (با توجه به عدم همراهی کشور مهمی چون، مصر در تشدید تنش با ایران) و اطمینان خاطر ایران از عدم گسترش جبهه ضدایرانی در منطقه.

سازمان دفاع از قربانیان خشونت
Organization for Defending Victims
of Violence

*استراتژی فراگیر آمریکا در قبال ایران در جنگ یمن از نگاه کارشناسان

۱- بهره‌گیری از حمله موشکی انصارا... به عربستان در راستای مهار بال‌های ایران در منطقه و مقابله با (ادعای) مداخله تهدیدآمیز این کشور در چهار پایتخت عربی، بغداد،

صنعا، بیروت و دمشق از یک سو و تلاش برای نزدیک نمودن دیدگاه متحدان خود در مورد ایران، در رابطه با برنامه هسته‌ای این کشور از سوی دیگر؛

۲- تلاش آمریکا برای اثبات حضور ایران در نزاع یمن، به مثابه نقض قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت سازمان ملل: حمایت نظامی از حوثی‌ها، انتقال، فروش و یا ارسال سلاح به یمن توسط ایران بدون موافقت شورای امنیت و عدم وجود این سلاح‌ها در یمن پیش از آغاز درگیریها؛

۳- تلاش دولت آمریکا برای تقویت پدافند موشکی عربستان سعودی (تسریع روند فروش سامانه دفاع موشکی پاتریوت جهت مقابله با موشک‌های بالستیک و کروز و سامانه ضد موشکی تاد به این کشور) به منظور کاستن از تنش در منطقه و «تهدید ایران»، مقابله با (ادعای) ارسال موشک‌های ایران به سراسر منطقه، مهار برنامه موشکی ایران و افزایش اقدامات اتخاذ شده در زمینه توقیف انتقال سلاح از خلیج فارس و جلب حمایت بین‌المللی در این خصوص؛

۴- به تصویر کشیدن اقدامات ایالات متحده و عربستان سعودی به مثابه، مبارزه با افراط‌گرایی و پایان دادن به نفوذ ایران در منطقه؛

۵- ارسال پیام برای تهران مبنی بر جدی بودن واشنگتن در مقابله با نقش و نفوذ ایران در منطقه با توجه به تلاش این کشور برای تحکیم موضع خود در یمن در راستای مقابله با ایالات متحده و ممانعت از تکرار سیاست ایران در جنگ سوریه، این بار در یمن؛

۶- لزوم ورود آمریکا به درون این بحران با توجه به خطر افزایش تنش بین ریاض، تهران، حزب ا... و حوثی‌ها.

* جایگاه روسیه در مناقشات ایران و عربستان در یمن و دیگر مسائل منطقه: اهداف،

امتیازها و مخاطرات

۱- اجتناب روسیه از حمایت یکسویه از طرف‌های درگیر در جنگ یمن (سفر ولادیمیر پوتین به ایران و دیدار با مقام معظم رهبری و دیگر مقامات ایرانی به دنبال سفر ملک سلمان بن‌العزیز به روسیه و دیدار با پوتین): تمایل و نیاز روسیه به همکاری با دو کشور، به‌رغم خصومت آن‌ها با یکدیگر (نیاز روسیه به حمایت ایران در سوریه و لزوم همکاری روسیه با عربستان در خصوص میزان تولید و تنظیم بهای نفت، صادرات کالا به عربستان و سرمایه‌گذاری در این کشور، با توجه به تحریم‌های غرب علیه روسیه)؛

۲- خصومت ایران و عربستان عامل ایجاد فرصت‌های مهم برای مسکو: آگاهی پوتین به نیاز هر دو کشور به همکاری با روسیه، به‌رغم خصومت‌ها و تنش‌های جاری، اختلافات و تنش‌های ایران و عربستان، انگیزه‌ای برای دو کشور در راستای گسترش همکاری خود با روسیه، کسب امتیاز توسط روسیه در مقابل آمریکا، با توجه به سیاست‌های خصمانه دولت جدید آمریکا در قبال ایران و از این رو، افزایش نقش و اهمیت آن در تحولات منطقه، تلاش برای بهره‌برداری از فرصت ایفای نقش در تحولات منطقه جهت اطمینان یافتن از عدم حمایت دولت‌های خاورمیانه از تحریم‌های غرب علیه روسیه؛

۳- تلاش پوتین برای عدم حل و فصل کامل مناقشات ایران و عربستان و تنها کوشش برای مدیریت این اختلافات جهت بهره‌برداری کامل روسیه از این فرصت طلایی با توجه به آگاهی از لزوم ایفای نقش آمریکا برای کاهش تنش میان این دو کشور؛

۴- احساس خطر روسیه از افزایش مناقشات ایران و عربستان و تبدیل آن به منازعه‌ای مستقیم در منطقه: ورود حتمی آمریکا به صحنه منازعه جهت حمایت همه‌جانبه از عربستان و قرار دادن پوتین در وضعیت دشوار انتخاب میان طرفداری از ایران یا عربستان.